

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. IV. Valet Sacrificium Missæ non tantum ad impetranda bona
spiritualia, v. g. Castitatem, aliasque virtutes, & avertenda mala opposita,
ut peccata, tentationes, & infestationes Dæmonum &c. sed ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

An satisfactio sacramentalis requirat statum gratiae? postea recideret, nunquam tenebitur, nisi ad illam unscam satisfactionem adimplendam, Et si eam impleat in charitate (id est, in statu gratiae) melius est, quia non tantum solvit poenam, sed meretur. Sed si adimpleat eam voluntarie extra charitatem (id est, extra statum gratiae) solvit quidem poenam, sed non meretur gratiam. Si autem ipsa ab eo extra charitatem exigatur, solvitur poena, licet ipse non solvat. Et in primo est satisfactio simpliciter, quia reconcilians & placans: in secundo, est quidem satisfactio, quia voluntaria redditio &c. sed nec reconcilians, nec placans: in tertio autem est satisfactio (verius satisfactio) ultra quam non exigatur poena ulterior. Ita ille; & merito: quia necessitas status gratiae ad effectum illum secundarium ex opere operato facilius asseritur, quam efficaciter probetur, ut patebit ex dicendis proprio loco.

37. Dispositio assignatur inter Sacrificium & Penitentiam sacramentalem. Si inferas: ergo peccator, pro quo offertur Sacrificium, obtinebit remissionem poenae: adhuc negari posset Consequentia; & datur disparitas, quod per Sacramentum Penitentiae, cum jam homo esset in statu gratiae, saltem in fieri, per Absolutionem, inquam, sacramentalem poena Purgatorii fuerit commutata in Satisfactionem sacramentalem, quam proinde postea implendo, etiam extra charitatem, solvit quod debet, nullam interveniente novam gratiam, qua sit facienda peccatori: at verò in Sacrificio fieret à Deo magna gratia de novo peccatori, acceptando illud ad effectum remissionis poenarum; quae tamen gratia peccator indigens est, ut alii communiter urgent.

38. Sacrificium non reviviscit obice soluto. Rogas autem; an saltem non reviviscat illud Sacrificium sublato obice? Respondeo non reviviscere. Et certè (inquit Averfa q. 9. sect. 10. §. Item quando homo) per se absurdum apparet dicere existente adhuc culpa, veluti anticipata solutione remitti poenam, pro quando delebitur culpa.

39. Vera probatio. Sed contra; de facto id contingit, quando suscipitur Baptismus in statu peccati mortalis non retractati; per talem quippe Baptismus baptizatus accipit non tantum jus remissionis culpae, posita debita retractatione, sed etiam remissionis poenae, quae aliàs in Purgatorio pro tali culpa, remissa per solam contritionem, deberetur.

Quae est ergo ratio communis sententiae? Quia non constat de voluntate Christi, à qua sola pendet illa reviviscencia. Et sanè si Sacramentum Eucharistiae non confert suum effectum sublato obice, neque probabilis alia Sacramenta, praeter Baptismus, ut docuimus disputatione primà sect. 6. conclus. 4. quo fundamento id affirmabimus de Sacrificio Missae? Profus nullo; praesertim cum alium habeat effectum praeter remissionem poenarum, ad quem non requiritur status gratiae in illo, pro quo Sacrificium offertur, videlicet

effectum impetrationis tam bonorum temporalium, quam spiritualium. Enimverò

CONCLUSIO IV.

Valet Sacrificium Missae non tantum ad impetranda bona spiritualia, v. g. Castitatem, aliasque virtutes, & avertenda mala opposita, ut peccata, tentationes, & infestationes Dæmonum &c. sed etiam ad temporalia beneficia spiritualibus subservientia obrinenda, v. g. sanitatem, aëris clementiam, frigus &c. & incommoda opposita avertenda, ut infirmitatem, sterilitatem &c.

Liquet profectò hæc Conclusio ex quotidiano usu Ecclesiae, & nimis apertè eam docet Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 2. & can. 3. peccatis utique, poenis, & satisfactionibus adjungens alias necessitates, pro quibus offerri debere hoc Sacrificium nullatenus dubitandum censet; Anathema, inquit, sit qui contrarium dixerit. Quidni sit? Siquidem negat traditionem Apostolorum. Verba Tridentini in superioribus sæpius exscripsi. Videantur, & maturè expendantur. Quamquam enim expressè non meminerint necessitatum temporalium, equidem ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debemus sine urgenti ratione.

Et quænam hic amabo urgens ratio? Nonne per orationem impetramus tum beneficia spiritualia, tum corporalia? Et verò quod præstantius orationis genus, quàm Sacrificium? Christus Dominus est principalis offerens, est res oblata; quis ergo adhuc dubitet? Ipse est, qui secundum Apostolum Heb. 9. v. 25. Salvare in perpetuum potest accedentes per semetipsum ad Deum, semper vivens ad interpellandum pro nobis.

Audiamus Divum Augustinum lib. 22. de Civit. Dei cap. 8. Perexit, inquit, unus, obtulit ibi Sacrificium Corporis Christi, orans quantum potuit, ut cessaret illa vexatio domus: Deo proptinus miserante cessavit.

Ex quo consequens est, tamen si requiratur intentio Sacerdotis tale vel tale quid impetrandi à Deo; quia tamen Sacerdos non orat in propria dumtaxat persona, sed in persona quoque Christi & Ecclesiae, sequitur, inquam, quòd effectus ille possit obtineri sine meritis Sacerdotis. Qui etiam in tantum poterit dici effectus ex opere operato, quamvis

K k k non

40. Probatio ex Concilio Tridentino usu Ecclesiae & Concilio Tridentino

41. Ratio communis gratia

Probatur ex auctoritate D. Augustini

42. Requiritur intentio Sacerdotis

non meritis

non omnino perfectè; quia nihil determinatè obtinetur infallibiliter, ut docet experientia. Imò multa obtineri absolutè non possunt, ut si duo sacrificent petentes opposita.

Layman.

Non habemus, inquit Layman lib. 5. Tract. 5. cap. 1. n. 8. de ea re promissionem Dei absolutam, sed tantùm conditionatam, si nobis quod rectè petimus, secundùm divinæ providentiæ rationem (cui voluntatem & intentionem suam Christus subordinavit) dari expediat. Credibile tamen est (addit idem Auctor) nunquam petitionem, præsertim eam, quæ Sacrificio adiungitur, omni fructu careat; quia etsi non impetratur quod petitur, aliud tamen confertur, quod utilius ac melius esse Deus iudicat.

43. Plurimum conducit sanctitas & devotio ministri.

Probatum à simili.

& docetur ab Alex. Papa Epist. 2.

Cæterùm haud dubium, quin ad impetrandum quod petitur, plurimum conducat sanctitas & devotio ministri sive Sacerdotis: tametsi enim dignitas principalis offerentis, & rei oblatæ sit sufficientissima ad quodlibet impetrandum, equidem impetrandi efficacia etiam proportionatur devotio ipsius ministri: quem admodum in humanis etsi gratus sit, qui postulat, & gratum sit munus, quod offert, facilius tamen & melius impetrat, quando Legatus ejus nomine postulans, similiter est charus & gratus.

Quam veritatem graphicè exprimit Alexander Papa Epistolâ 2. (& refertur 1. q. 1. c. 91.) dicens: *Ipsi Sacerdotes pro populo interpellant, & peccata populi comedunt, quia suis precibus, & orationibus ea delent, acque consumunt: qui quanto digniores fuerint, tanto facilius pro necessitatibus, pro quibus clamant, exaudiuntur.*

44. Juvat itidem devotio assidentium, & specialiter offerentium, uti etiam communis devotio Ecclesiæ militantis.

Similiter ad impetranda beneficia per Sacrificium juvat devotio assidentium, & aliorum specialiter offerentium, sicut & communis devotio Ecclesiæ; idque probabiliter eò magis, quòd plures & majores Sancti in ea fuerint. Nam quòd dignior est communitas, aut ille, in cujus persona quis ut minister offert & deprecatur, tantò magis acceptus est minister ipse, ut impetret. Sicut etiam facilius impetrat, quòd sanctior, & consequenter gratior est persona, pro qua, & in cujus bonum petit.

Secus triumphantis.

Sed cum acceptetur sacrificium ratione voluntatis generalis Ecclesiæ, numquid simul Ecclesiæ triumphantis & militantis? Interrogat Doctor Subtilis Quodl. 20. n. 24. & respondet: Non videtur: immo istud sacrificium est proprium Ecclesiæ militantis; sicut & Sacramentum, in quo est sacrificium.

45. Obiectio ex Scoto.

Contra: si est solius Ecclesiæ militantis: ergo si nullus viator esset in gratia, virtus sacrificij esset nulla. Et si unus solus esset in gratia, æquaretur merito personali illius. Qualiter etiam modo ad meritum istud concurrat motus illius, qui nihil cogitat de oblatione, cuiusmodi est alius à celebrante, nec assistens sibi. Ita sibi objicit Scotus, nec respondet.

Respondetur.

Ego autem Respondeo ad primum, quòd numquam erit Ecclesiæ militans sine aliquo,

qui sit in gratia, Deo ita disponente, ut adimpleatur illud dictum Christi Luc. 22. v. 32. *Ego autem rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos in fide, quæ per dilectionem operatur.*

Atque ut nullus esset: nùm ideo virtus Sacrificij esset nulla? Nequaquam. Etenim semper offertur Sacrificium in persona Christi, quæ non potest non esse grata Deo. Et forè (inquit Suarius disp. 79. sect. 2. concl. 1. in fine) ideo Christus voluit in persona sua semper offerri, quia voluit ut semper haberet valorem ad impetrandum apud Deum, & eandem fortasse causam etiam voluit, ut fieret per maculationem mysticam & representationem Passionis suæ, ut inde etiam haberet specialem vim impetrandi; quoniam ex Christi Passione omnes gratiæ in nos proveniunt, utpote opus Deo gratissimum & acceptissimum.

Unde Scotus supra n. 23. in fine: *Certum est quòd Missa non æquivalat passioni Christi, sed specialiter valeat, pro quanto ibi est specialis commemoratio oblationis, quam Christus obtulit in Cruce, iuxta illud Luc. 22. & 1. Cor. 11. Hoc facite in meam commemorationem: quia si Missa tam representando illam oblationem in Cruce, quam per eam obsecrando, ut scilicet per eam Deus acceptet sacrificium Ecclesiæ. Observatio autem communiter fit per aliquid magis acceptum ei qui rogat, quam sit sibi supplicatio offerentis.*

Paret in exemplis communiter: si enim supplico, ut per salutem, vel pro salute anime Patris tui mihi faciat, suppono tibi magis acceptam esse salutem eius, quam supplicationem meam: unde propter illam acceptam, vel supplicationem meam acceptari, & propter quod unumquodque, illud & magis.

Quòd autem additur in objectione secundo & tertio loco de merito, facilem habet solutionem, hoc solo prænotato, voluntatem illam generalem Ecclesiæ ratione cujus existimat ibi Scotus Sacrificium à Deo acceptari, non esse meritum propriè dictum. Nam, ut cætera taceam, una ex conditionibus meriti est libertas actualis: jam autem quantumcumque liberum fuerit Ecclesiæ, hunc vel illum hominem constituitur Sacerdotem, & quasi Legatum destinare ad Deum, ut preces nomine suo offerat, equidem quòd semel factum est, infectum fieri nequit, & non est amplius in potestate Ecclesiæ facere, ut Sacerdos potestate à Deo accepta in sua ordinatione non verè offerat hoc Sacrificium. Ut autem efficere possit, quòd ego non offerrem Sacrificium nomine suo, quid tum?

Ergo, infero, quodcumque offers nomine Ecclesiæ, ipsa propriè per istud Sacrificium meretur, estò alioquin sacrilegè offeras, sicut, inquit Lugo disp. 19. n. 125. si Dominus per famulum iniquum eleëmofynam daret ad impe-

impetrandum aliquid, tunc licet famulus peccaret ex iniqua intentione exequendo iussa Domini, ipse tamen Dominus impetraret, non ex opere operato, sed operantis.

48. *Sententia affirmans impugnat. Viquez.*
 Responderet aliquis Negando Consequenti-
 am. Siquidem, ut notat Valquez disp. 229.
 n. 8. cum quis iussit, ut famulus suus eleemo-
 synam daret, tamdiu opus exterius famuli est
 meritum ipsius, quamdiu sub ejus manet po-
 testate: sicut e contrario, si quis iussit ut fa-
 mulus suus occideret aliquem, tamdiu ei im-
 putatur peccatum famuli, ut eo actu dicatur
 peccare, quamdiu manet sub potestate ipsius;
 quando vero jam non potest ipsum ab incepto
 revocare, jam amplius ei actus non imputatur
 ad culpam, & justificari potest perseverante
 adhuc in famulo peccato homicidii. Atque hac
 ratione, inquit Dicastillo disp. 3. n. 60. cor-
 ruit exemplum, quo utitur Lugo.

Impugnatio rejicitur.
 Contra; Eminentissimus supponit Domi-
 num posse auferre famulo potestatem dandi
 eleemosynam suo nomine, sicut Ecclesia po-
 test auferre Sacerdoti potestatem offerendi suo
 nomine. Siquidem n. 126. sic ait: Hinc fit
 primò Sacerdotem excommunicatum & præ-
 cefum, cui Ecclesia auferat potestatem offeren-
 di ejus nomine, non posse nomine Ecclesie
 impetrare, quia Ecclesia non vult per illum
 ministrum offerre, vel orare. Secundò fit
 valorem hunc crescere, vel decrescere posse
 pro majori vel minori sanctitate ipsius Ec-
 clesie.

49. *Objectione. Responsio.*
 Si autem objicias; Ecclesia est collectio fide-
 lium, qui quotidie moriuntur, & nascuntur.
 Respondet, Sacerdotem semper orare
 nomine Ecclesie præsentis, non nomine Ec-
 clesie præteritæ, quæ jam non est in statu
 offerendi Sacrificium: hi autem fideles, qui
 nunc sunt, habent voluntatem sufficien-
 tem orandi & offerendi per hunc Sacerdo-
 tem.

Nam sicut fideles qui nunc sunt, dicuntur
 omnes designare hunc Sacerdotem, qui mo-
 dò consecratur, ut pro ipsis oret & offerat, li-
 cèt eum non viderint; quatenus scilicet vo-
 lunt esse membra Ecclesie, & subdi Prælati,
 ratumque habere quod ipsi totius communi-
 tatis nomine decreverint, sic etiam fideles, qui
 postea adveniunt, per eandem voluntatem,
 quæ volunt esse Ecclesie membra, & vivere
 ejus legibus, volunt etiam implicitè ratum
 habere quicquid ab Ecclesie Prælati om-
 nium fidelium nomine ad communem utili-
 tatem factum est, & per consequens ratam ha-
 bent designationem oratorum & ministrorum
 factam ad communem omnium causam apud
 Deum procurandam. Potest ergo Deus ac-
 ceptare has preces, tamquam preces singulo-
 rum fidelium, qui nunc sunt, & eas per
 suum Oratorem Deo offerunt. Hucusque
 Eminentissimus.

Ecce qualiter ad meritum, seu impetratio-
 nem Ecclesie concurrat motus illius, qui ni-
 hil cogitat de oblatione: quod ultimo quæ-
 rebatur in objectione Scoti.

50.
Ad impetrationem Ecclesie concurrat ille qui nil de offerendo cogitat.

Ad secundum autem responderi posset: si
 agitur de merito condigno, planè æquare-
 tur virtus Sacrificii quantum est ex parte Ec-
 clesie, cujus nomine offertur, merito per-
 sonali illius, qui esset in gratia: verum quia
 etiam orationes peccatorum quandoque à Deo
 exaudiuntur, eorum quoque meritis, estò
 congruis tantum, virtus Sacrificii augere-
 tur.

Utrumque ergo sit de mente Scoti (quæ
 non adeò clara est) haud equidem mihi per-
 suadeo Ecclesiam propriè mereri quodcum-
 que offertur hoc Sacrificium, vel tantum de-
 fectu libertatis. Etenim Ecclesia non potest
 sine justa causa inspicere Sacerdotem à sacri-
 ficando, etiam suo nomine; ac proinde ille per
 se operatur, & Ecclesia per illum Sacerdo-
 tem offerentem non meretur personaliter per
 se loquendo; quamquam alioquin ratione di-
 gnitatis Sacerdotalis, quæ Sacerdos in Ecce-
 lesia constitutus est, ut tamquam minister pro
 ipsa oret, & Sacrificium offerat, ejus ora-
 tio & Sacrificium speciale habeat vim impe-
 trandi respectu totius Ecclesie.

51.
Ecclesia propriè non meretur per Sacrificium.

Breviter, ipse Sacerdos personaliter mere-
 tur seu impetrat non solum quatenus perso-
 na privata & Deo grata est, sed etiam quate-
 nus est persona publica, id est, quatenus ta-
 lem in Ecclesia gradum ex divina institutione
 assignatum habet.

sed Sacerdos personaliter meretur etiam ut persona publica.

Nec fortè plus voluit Lugo, qui n. 122.
 in terminis negat Ecclesiam propriè mereri,
 quando hoc Sacrificium offertur; quia, in-
 quit, licèt voluntas, quæ Sacerdotem desi-
 gnavit, ut ejus nomine offerret, fuerit ho-
 nestæ & meritoria, nunc tamen illa vo-
 luntas non existit nisi habitualiter: nemo au-
 tem potest actu mereri, nisi quando actu ope-
 ratur. Credo neque Doctorem nostrum aliud
 quidpiam voluisse, quamvis usus fuerit no-
 mine meriti.

52.
Nemo actu meretur, nisi qui actu operatur. Lugo.

Sed relinquamus quæstiones de nomine.
 De re autem quæro, an consecutio fructus
 Sacrificii dependeat ab applicatione Sacerdo-
 tis. Respondeo: